

Saksbehandler: Peder Christiansen

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
050/21	Formannskapet	31.05.2021

Vedtak om planprogram for kommunedelplan for naturmangfold

Rådmannens forslag til vedtak:

Formannskapet vedtar vedlagte planprogram for kommunedelplan for naturmangfold.

Formannskapet 31.05.2021:

Behandling:

Levinsen (UA) fremmet følgende tilleggsforslag:

- 1. Det vises til planens kapittel 5 om fokusområder. Formannskapet ber om at det i det videre arbeidet med kommunedelplanen legges stor vekt på naturmangfold i kommunelt eide LNF-områder. Der hvor kommunen er grunneier i populære friområder ber formannskapet om at det også legges stor vekt på friluftsliv.*
- 2. Rutiner for bruk av sprøytemidler på kommunalt eide områder tas inn i plan.*

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Tilleggspkt. 1 fremsatt av Levinsen (UA) fikk 1 stemme (1 UA), og falt.

Tilleggspkt. 2 fremsatt av Levinsen (UA) fikk 5 stemmer (3 H, 1 UA, 1 KL), og falt.

FSK- 050/21 Vedtak:

Formannskapet vedtar vedlagte planprogram for kommunedelplan for naturmangfold.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Karmøy kommune har mottatt 125 000 kroner fra miljødirektoratet til utarbeidelse av kommunedelplan for naturmangfold. Vedtak om å utarbeide planen ble vedtatt i formannskapet den 2. november i 2020. Det ble i januar utarbeidet et forslag til planprogram. Formannskapet vedtok den 15. februar at forslag til planprogram for naturmangfold skal legges ut på offentlig høring. Høringssvarene som er kommet inn inneholder både konkrete ønsker til tiltak, men også kommentarer til selve planprogrammet. Rådmannen har vurdert forslagene, og ut fra dette foreslått noen små endringer i planprogrammet.

Saks- og faktaopplysninger

Det er kommet inn 11 skriftlige og ett muntlig svar på høringen. Svarene fordeler seg mellom private (1), organisasjoner (3), interne kommunale avdelinger (4) og offentlige instanser (3).

En oversikt over temaer, og hvor mange som har foreslått dem som viktige for kommunedelplanen:

Myr og våtmark	4
Trua arter og naturtyper	6
Bevare strandsone	1
Klima	1
Bekker, vannmiljø, overvann	3
Fremmede arter	3
Arealbruk	2
Samarbeid landbruk og naturforvaltning	2
Naturmangfold i hav og sjø	4

Sammendrag av innkomne merknader/uttalelse fra parter, og vurderinger av uttalelsene

Egil Myhre gav opplysninger om korallrev.

Rådmannens vurdering

Opplysningene tas til orientering og brukes som kunnskapsinnhenting.

Karmøy bondelag

- Ønsker større fokus på jordbrukets rolle.
- Fokus på gjengroing av kulturlandskap, beiting, brenning og bruk.
- «Høsting, innovasjon og aktiv forvaltning av lokale ressurser er det viktigste vi kan gjøre for å få til en fremtidsrettet og bærekraftig utvikling».
- Ønsker sterk reduksjon i hjorte- og rådyrbestanden.
- Fokus på nedbygging av matjord.
- Forslag til diverse tilskudd og tiltak for naturtyper og arter.
- Når planer med stor prestisje som kommer i konflikt med naturverdier og jordvern, nedprioriteres ofte naturverdiene.
- Ønsker å bli inkludert i planprosessen.

Rådmannens vurdering

Jordbrukets rolle for naturmangfold er definitivt viktig. Det videre planarbeidet vil belyse hvilke naturverdier Karmøy kommune har knyttet til jordbruket og kulturlandskapet. Det arbeides allerede med skjøtsel av kulturlandskap, som kystlynghei og naturbeitemark, og tiltak for trua arter knyttet til kulturlandskapet. Det er naturlig at alt dette vil få plass i handlingsplanen i kommunedelplanen. Samarbeid med bønder og andre grunneiere vil bli viktig. Noen av Karmøy bondelags innspill er mer knyttet til kommunens landbrukspolitik og ikke direkte relevante for en kommunedelplan for naturmangfold.

Parkavdelingen

Det har vært et møte med parkavdelingen. Her ble det vist til rutiner for bruk av sprøytemidler. Kommunestyret ble orientert om rutinene i møtet den 14.12.2020. Det er i etterkant ikke stilt flere spørsmål til dette. Parkavdelingen mener rutinene er gode og innarbeidede, og ser derfor ikke behov for å behandle rutinene på nytt i kommunedelplan for naturmangfold.

Rådmannens vurdering

Forslag om å ikke behandle rutiner for bruk av sprøytemidler tas til følge.

Planavdelingen (to merknader som kommenteres samlet)

Det var ingen merknader til selve planprogrammet, men innspill til videre arbeid. Det er ønske om at fremtidig reguleringsplanarbeid blir mindre omfattende og at kommunen skal ha en bedre forståelse av hvordan forholde seg i ulike arealsaker. Flere av innspillene er knyttet til fagområder som ofte krever mer dokumentasjon, kartlegging og kunnskap i planarbeid.

- Rødlista arter
- Fremmede arter
- Ålegrasenger og tareskoger i strandsonen
- Bedre kartlegging av fine edelløvsaker og få dem sikret i overordnede planverk
- Steingarder. Disse forsvinner ofte i utbygginger. Mister vi arter?
- Salamander. Arten finnes trolig på Karmøy, men hvor?
- Arter på Karmøy som er nasjonale forvaltningsarter. Hvor er de og hva kan vi gjøre?
- Finnes det myr eller våtmark som bør vernes i kommuneplanens arealdel?
- Bekker/elver og konsekvensene av utslipp av flomvann/overvann. Flomveier i arealplaner? Noen vassdrag vernes fra det?

Rådmannens vurdering

Innspill tas med videre i planarbeidet. Det er riktig at mye av dette er temaer og naturverdier der man gjerne skulle hatt et bedre kunnskapsgrunnlag. Planarbeidet vil forhåpentligvis belyse kunnskapsstatus og behov for fremtidige utredninger og kartlegginger. Når det gjelder myr og våtmark, er det nevnt under fokusområder i planprogrammet. Siste punkt: «Hvor restriktive skal kommunen være når det gjelder bygge- og plansaker som involverer skader og inngrep i myr?». Vi ser at mange nevner myrer og våtmarker i sine innspill, så det er definitivt et tema som vil bli fokusert på i planarbeidet.

Skog- og landskapsforvalter

- Foreslår at skogeierorganisasjoner bør involveres i planarbeidet: AT-skog, Nortømmer/Norskog
- Foreslår at han selv bør være med i arbeidsgruppen
- En bekymring: Hva skal til for at en bonde ønsker å ta vare på kystlynghei? Kan være en fare å basere seg på «ildsjeler»

Rådmannens vurdering

AT-skog og Nortømmer/Norskog har etter at dette innspillet ble mottatt, fått tilsendt planprogrammet og blitt invitert til å komme med egne innspill. Skog- og landskapsforvalter vil bli invitert til temamøter som er relevante.

Vann-, Avløp- og Renovasjonsavdelingen

- Punkt om hensikt i planprogrammet bør inkludere en setning om overvannshåndtering i vassdrag, bekker, søkk og grønne soner. Kommunen bør få mer fokus på å kombinere overvannshåndtering og naturmangfold.
- Fokus på gjenbygging/lukking av bekker og vassdrag. Konsekvenser for overvann må belyses. Vurdere restriksjoner for bygging i sone rundt vassdrag? Inn i kommuneplan?
- Belyse muligheter for bekkeåpningsprosjekter.
- Belyse krav om kantvegetasjon
- Kartlegge behov for restriksjoner rundt bygging i myr. Kartlegge myrer, vurdere behov for hensynssoner i arealplanlegging.
- Kartlegge forurensing i bekker og sette i sammenheng med utslippstillatelser
- Vurdere konsekvenser for naturmangfold ved økt vannføring i bekker og vassdrag, i tilfeller der vassdrag reguleres til flomsoner og økt påslipp tillates.

- Ansvar og myndighet for bekker – i hvilken grad vedlikehold og opprensning skal skje.

Rådmannens vurdering

Både bekker og myr er nevnt som egne fokusområder i planprogrammet. Dette er temaer som vil bli fokusert på i planarbeidet. Mange av innspillene til Vann-, Avløp- og Renovasjonsavdelingen vil inngå og bli belyst der.

Karmøy Jeger- Fisker- og naturvernforening

Det foreslås noen tema og tiltak det ønskes mer fokus på:

- Vindindustri på land og i fjæra bør unngås
- Strandsonen – fri ferdsel for både folk og dyr bør sikres i alle sammenhenger
- Stimulering til fjerning av gammel piggråd. Et tiltak som bør gjøres mer kjent.
- Stimulere til mer tilrettelegging av gytebekker for sjøørret
- Stimulere til mer fjerning av mink

Rådmannens vurdering

Dette er konkrete tiltak som vil kunne inngå i mer generelle fokuspunkter i planprogrammet. Noen av disse tiltakene, spesielt tiltak for sjøørret og fjerning av mink, er tiltak som det allerede jobbes med og som vil tas med videre i planarbeidet. Disse vil bli en del av handlingsplanen i kommunedelplanen.

Statsforvalteren i Rogaland

- Savner omtale av klimaendringer og dens påvirkning på naturmangfoldet. Sammenhengen bør løftes mer fram og man bør fokusere på vinn-vinn løsninger.
- Kommunen bør utarbeide en arealoversikt over myrområder med tilknyttede bestemmelser for arealforvaltningen av disse. Man bør også vurdere restaureringspotensial for myrer som er drenert tidligere.
- Man bør fokusere på å ta vare på sammenhengende naturområder og leveområder, og forhindre inngrep som skaper nye barrierer. Slike sammenhenger og landskapskorridorer bør kartfestes slik at de enklere kan bevares.
- Vannveier bør presenteres med kunnskap om status fra Vann-nett. Det bør vurderes restaurering av kantsoner, forurensningsbegrensinger og restaureringstiltak i selve vannmiljøet i bekker (f.eks. sjøørretprosjektet). Vannveier er også viktige for friluftsliv.
- Arealplanlegging. Kommunedelplanen bør gi et viktig kunnskapsgrunnlag for arealplanlegging og kommuneplanens arealdel. Fokus på optimalisering av arealbruk og lokalisering av utbyggingsareal.
- Forvaltning av natur og kulturlandskap. Planen bør redegjøre for tiltak: tilskuddsordninger for trua arter, naturtyper og fremmede arter.
- Kartfesting. Kommunen bør kartfeste viktige områder for naturmangfold og forbindelse/økologiske sammenhenger mellom disse. Man bør være bevisst på hvilken rolle disse kartfestingene skal ha i videre planarbeid og det bør kommuniseres tydelig.
- Andre tema: natur som næring (reiselivssatsing?), folkehelse, bokvalitet og trivselsfaktor. Viktig for at folk bosetter seg i Karmøy.

Rådmannens vurdering

I takt med klimaendringene vil naturen endres. Rådmannen mener dette er et viktig tema. Spesielt økt havnivå og mer ekstremnedbør er relevant for Karmøy. Det foreslår å ta med klimaendringenes konsekvenser for Karmøynaturen, og tilpasning til dette, som et viktig tema i planen. Kartfesting av sammenhengende naturområder kan bli en del av handlingsprogrammet til kommunedelplanen. Kommunens arealbruk vil bli belyst som en av utfordringene naturen står overfor. Myrer,

overvannshåndtering og vassdrag er allerede planlagt som viktige emner. I dette arbeidet vil også vannforskriftens arbeid, og status i vann-nett, kunne tas inn. Informasjon om tilskuddsordninger kan tas med i handlingsplanen. Kunnskap om naturmangfold vil være en kontinuerlig prosess, og kan tas med i handlingsplanen. Verdien av natur skal tas med i planen.

BioDiv 2010

- Myr og våtmark. Hva kan vi gjøre for å ta vare på disse viktige områdene?
- Fremmede og uønskede arter. Man bør ha en plan for å bekjempe disse. Mink, gjedde, stillehavsøsters og sitkagran nevnes som eksempler.
- Tilbakeføring av natur. Det kan gjelde tidligere nevnte myr- og våtmarksområder, stell av lyngheier, opparbeiding av blomsterenger med tanke på insektlivet, gjenåpning og rensing av bekker og åer, bevaring av randsoner rundt monotone jordbruksområder osv.
- Fokus på gjenbruk av allerede utbygde områder, i stedet for nye inngrep og utbygginger i intakt natur.
- Hav- og sjøvern. Systematisk arbeid med plastrydding i strandsonen: en ordning der kommunen bruker midler på at arbeidsledige rydder strender? Sterkere fokus på ulovlig bygging i strandsonen. Man trenger også mer kunnskap om livet og naturverdiene under sjøoverflaten.
- Viltforvaltning. Av hensyn til fuglebestander, spesielt rødlista fuglearter, bør bestandene smårovvilt, f.eks. rev og mår, overvåkes og holdes nede.
- Samarbeid landbruk og naturforvaltning. Vi må løfte fram at bonden er viktig for naturen og naturen er viktig for bonden. F.eks. kan det være snakk om diverse støtteordninger: randsoner, blomsterenger, myr og våtmark.
- Sårbare arter. Ta hensyn til sårbare arter i planleggingen av aktivitet og inngrep, f.eks. turstier. I tillegg må man skape bevissthet rundt å ikke tilrettelegge for arter som ikke er hjemmehørende i et område, som kan ødelegge for stedegne arter.

Rådmannens vurdering

Alle disse temaene er planlagt tatt med i planen.

Haugesund kommune

- Ønsker dialog og samarbeid om vannforekomster og naturareal langs kommunegrensen i det videre planarbeidet.
- Ønsker fokus på miljøtilstanden i Karmsundet og eventuelt forvaltning av dette sjøområdet. Her trengs det interkommunal innsats i samarbeid med private aktører for å bedre miljøtilstanden og unngå videre forringelse av naturverdier i sundet.

Rådmannens vurdering

Samarbeid med nabokommuner er et viktig tema i handlingsplanen til kommunedelplanen. Dette gjelder generelt, men også vannforekomster (Aksnesvassdraget) og andre naturareal langs grensen. Miljøtilstanden i Karmsundet styres i stor grad av utslippstillatelser gitt av Miljødirektoratet, men kommunene bør ha fokus på hvilken type industri man tillater langs sundet, samt egne kloakkutslipp.

Rådmannens konklusjon

Forslaget til planprogram til kommunedelplan for naturmangfold vil danne et godt grunnlag for den videre planprosessen. Endringene som er gjort etter høringsperioden er at klimaendringer i naturen blir et viktig tema i planen, samt at kommunens rutiner for bruk av sprøytemidler ikke tas med i planen.

Kommuneplanen vil være et viktig redskap for at kommunen skal oppnå FN bærekraftsmål nr. 14 og 15 om «Livet i vann», og «Livet på land». Kombinert med andre planer kan den også få konsekvenser for bærekraftsmål nummer 13: Stoppe klimaendringene.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Forskrift om rammer for vannforvaltningen

Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven

Plan- og bygningsloven

Vedlegg:

Endelig planprogram for kommunedelplan naturmangfold